

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Detectio Nvgarvm Lvtheri, Cvm Declaratione Veritatis
Catholicae, Et Confvtatione Dogmatvm Lvtheranorvm**

Bundere, Jan van den

Louanij, 1551

Quàm fuerit iniurius in principes. cap. xxiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35621

ACADEMIIS DETVLERIT 38

ius vsque adeo mancipium erat, vt neminem priorem vel parem sustineret: nam Andream Carolstadium multis sibi nominibus antea charissimum, vt re exequutus est quæ Lutherus docuerat, & maiorem iam Luthero haberet populi applausum, ad interitum vsq; persecutus est. Qui tandem ex Doctore Theologo & Archidiacono Vvittéberg miser agricola factus, præ inopia coactus est arare, eius artis ignarus: Nactus deinde fauore populi & libertate scribendi, apertè reprehendit Lutherum, nõ modo de missa & de imaginibus, verum etiam de sacramento Eucharistiæ. Ac is tandem miseram vitam cum vxore sua nobili ducens, aliis factus est commiserationi, aliis risui. Intelligat ex his prudens Lector quàm inter se dissideant hæretici, & quàm exitiali odio se inuicem prosequantur, si vnus alium in aliquo excedat, vel contradicat.

Quàm fuerit iniurius in Principes Lutherus. CAP. XXIII.

PHILOMATHES Principes nõ traduxit Lutherus (credo) memor verbi Petri, Subiecti estote õni humanæ creature propter dominum, siue Regi, quasi præcelsi, siue ducibus tanq̃ ab eo missis ad vindictam malefactorum, laudẽ verò bonorum. Et infra,

I ij

Omnes

QVAM FVERIT INIVRIVS

Omnes honorate, fraternitatē diligite, Deum timete, regem honorificate.

ORTHODOXVS Putas ne aliquod vitæ genus intactū Lutherus reliq̄rit, qui neq; summo pōtifici, neq; monachis, aut clericis, neque academijs q̄ libet celebribus, pepercerit? Primo omniū Carolus quint⁹ Imperator dignus ei visus est in quē calamū exacueret, grauiiter ferens quòd ille ex Hispania in Germaniā suā inferiorem reuersus, libros suos à Leone .10. damnatos, iusserit concremari. Quapropter pudore, dolore, ira, æstuans, dissimulans autem in tempus, statuit sese aliquando vindicare. Quum verò Cæsar, aliique principes ac status imperij, vnanimi consensu in Comitibus Augustanis decreuissent nihil immutandum aut innouandum, sed standum in antiqua fide ac religione patrum, vsque ad Concilij vniuersalis determinationem, quod tum præforibus credebatur. Arrepta hac ansa Lutherus duos theutonicos emisit libellos, quorum vni Glossam in prætensum edictum imperiale, alteri Admonitionem ad Germanos sibi dilectos titulum fecit, in vtroque diffamando atque criminando, non solum Papam & oēs ecclesiasticos Prælatos, verum etiam Cæsarem omnesq; Principes catholicos, quos vocat proditores ac sceleratos, nequam, mendacesq;

Cesq; nebulones, &c. Item in præfatione libelli quem ædidiit cōtra duo Imperialia decreta Vvormaciæ & Nurembergæ promulgata, ita scribit: Turpe est Cæsarem & Principes mendacijs vti, ac turpius est eos simul & semel contraria edere mandata, hos certè oportet ebrios esse ac vesanos Principes. Itane Luthere mendacij audes insimulare veracissimos Principes, ipse nugator mēdacissimus? quos tantum abesse puto ab ebrietate, quantum tu longè abes à sobrietate. Neque sibi cōtrariantur edicta, si sanè intelligantur.

PHILOMATHES Regem Angliæ semper ne veneratus est?

ORTHODOXVS Quum rex Angliæ e-videntissimis rationibus multisque scripturis Lutheri errores, edito libello eneruasset, in illum quoque pluribus conuitijs armatus ferebatur. Sic enim ad ipsum Regem scripsit, tunc præ cæteris catholicum: Si solius Christi sumus, quis est iste stolidus Rex, qui suis mendacijs nos Papæ facere molitur? Nos non sumus Papæ, sed Papa noster est. Nostrum est non iudicari ab ipso, sed volumus ipsum iudicare, spiritualis enim à nemine iudicatur. Et ipse iudicat oēs. Hoc quia verū est, nostra sunt ōnia vestra, etiā papa, quāto magis sordes istę & labe hominum thomistę Henrici & c.

QVAM FVERIT INIVRIVS

Ecce ampullosa verba plena iactantiæ, plena blasphemiarum. Ipse Lutherus delitijs & voluptatibus vacans sese spirituales vocat, alios abstemios & contemplatiuos, carnales cenfet.

Idem Lutherus ibidem. Si idolum romane abominationis propter Christum conculcaui, quod se in locum Dei statuerat, magistrumque regum & totius mundi fecerat, quis est iste Henricus novus thomista, discipulus duntaxat tam ignavi monstri, vt virulentas eius blasphemias honorem? Sit ipse defensor ecclesiæ, sed eius ecclesiæ quam tanto libro iactat & tuetur, nempe purpuratę meretricis & ebrię, & fornicationum matris. Ego & ecclesiam eius, & defensorem ipsum pro eodem ducens, vtrosque eodem impetu inuadam: & Christo duce confodiam, certus sum dogmata mea me habere de cœlo.

Volens deinde reconciliari ipsi regi supplicem scripsit epistolam, vereri inquit meritò debueram serenissime rex illustrissimeque princeps literis maiestatem tuam tentare, qui mihi conscius maximè sum grauissimè offendisse maiestatem tuam libello meo. Et infra Quare his literis prosterno me pedibus maiestatis tuę, quantum possum humillime. Et per Christi crucem oro & obsecro, ma
iestas

iestas tua dignetur veniam donare in quibus-
cumque maiestatem tuam læsi, deinde si ma-
iestati tuæ serenissime non videbitur contem-
nendum, alio libello publicè palinodiam ca-
nam, vt nomen maiestatis tuæ rursus hono-
rem. Sed constans rex sicut Lutheri conui-
tius non est turbatus, ita indignum duxit per
tam futilem præconijs collaudari. Vide
hic mi Philomathes euangelistę huius incon-
stantiam, Si certus est dogmata sua se habere
de cœlo, quare in hominis gratiam palino-
diã canere promittit? Sed re ipsa docet illum
se imitari, qui in veritate non stetit.

Ioan. 8.

PHILOMATHES Principes suos Germa-
nos Lenius ne tractauit?

ORTHODOXVS Vbi accepisset no-
uum suum testamentum à catholicis princi-
pibus contemptui haberi, adeo vt nec emi-
nec emptum legi posset, mox atrabili com-
motus, mordacissimum libellum ædidit de
potestate seculari: ac in principes inuectus
ita loquitur inter cætera. In Misnia, in
Bauaria, in Marchia, alijsque locis pro-
mulgauerunt tyranni edictum, vt noua te-
stamenta hincinde in præfecturas tradan-
tur. Hic subditi sic agant, non foliolum,
non literam vnā tradant, sub periculo

I iiij salutis

DE LIBERO

salutis suæ . Quisquis enim id fecerit, is tradit Christum Herodi in manus . Illi enim agunt velut Chrifcicidæ, sicut Herodes . Hoc autem ferre debent si iubeatur irruptionem in domos fieri, & vi tolli siue libros siue bona. Nisi Luthere non vino quod sæpenumero tamen, sed perpetua superbia ebrius fuisses Non tam arrogâter tam seditiosè scripsisses.

De libero arbitrio. CAP. XXV.

PHILOMATHES Nunc totus mihi displiceo qui hæctenus Lutheri siliquas (posthabito Christi euangelio vero tritico & sagina animarum) tanti feci. O Luthere quàm multos dementasti tuo Pseudo euangelio, quod non in Christi schola, sed in magistri tui, idest diaboli officina accepisti. Ab veritas quàm à longe veluti per nebulas te cõspicio? Sed quid multa queror? pudet me tantæ leuitatis & dementiæ, licet sero .

ORTHODOXVS Nulla dum in humanis agimus sera est pœnitentia . Ecce inuitat te veritas vultu placido, en obuijs vlnis te expectat, vt doceat (si nescis) quòd Lutheri doctrina hominem faciat brutalem, virtutes eliminat : vitiorum fax sit & origo .

PHILOMATHES Nõ facile hoc psuasferis
ORTHODOXVS Immo facillimè, dicit enim